

Socialnämnden

Zaza Moe
Utvecklingsledare
zaza.moe@ekero.se

Remissvar – Ett fönster av möjligheter – stärkta rättigheter för barn och vuxna på skyddat boende, S2022/03649

Dnr SN22/92

Förslag till beslut

1. Socialnämnden fastställer remissyttrandet daterad 2022-10-28 beträffande socialdepartementets lagrådsremiss ”Ett fönster av möjligheter – stärkta rättigheter för barn och vuxna i skyddat boende”, s2022/03649
2. Socialnämnden beslutar att ge socialnämndens ordförande i uppdrag att underteckna yttrandet.

Sammanfattning av ärendet

Ekerö kommun är inte mottagare för att besvara lagrådsremissen Ett fönster av möjligheter – stärkta rättigheter för barn och vuxna i skyddat boende, men har ändå valt att yttra sig över förslaget. Remissvaret ska vara socialdepartementet tillhanda senast 1 december 2022.

Nedan föreligger en sammanfattning av utredningens förslag samt förslag till yttrande för Ekerö kommun.

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande – Remissvar – Ett fönster av möjligheter – stärkta rättigheter för barn och vuxna i skyddat boende, S2022/03649, 2022-10-28

Yttrande – Ett fönster av möjligheter – stärkta rättigheter för barn och vuxna i skyddat boende, S2022/03649, 2022-10-28

Utkast till lagrådsremiss Ett fönster av möjligheter - stärkta rättigheter för barn och vuxna i skyddat boende, S2022/03649

Ärendet

Bakgrund

Regeringen tillsatte 2016 en utredning om ett stärkt barnrättsperspektiv för barn som vistas i skyddat boende tillsammans med en vårdnadshavare. I januari 2018 överlämnade utredningen betänkandet *Ett fönster av möjligheter stärkta rättigheter för barn och vuxna i skyddat boende* (SOU 2017:112).

Efter synpunkter på betänkandet samt den kompletterande promemorian *Stärkt barnrättsperspektiv för barn på skyddat boende – förslag till bestämmelser rörande bland annat omedelbar placering, sekretess och skolgång* (Ds 2020:16) har socialdepartementet tagit fram ett nytt utkast till lagrådsremiss, och en delvis annan reglering av insatsen skyddat boende föreslås. Nu erbjuds möjlighet att yttra sig över utkastet till lagrådsremissen *Ett fönster av möjligheter - stärkta rättigheter för barn och vuxna i skyddat boende*, till socialdepartementet.

Lagrådsremiss – Ett fönster av möjligheter - stärkta rättigheter för barn och vuxna i skyddat boende, S2022/03649

Utkastet till lagrådsremissen innehåller förslag som syftar till att förbättra skyddet och stödet till personer som behöver skyddat boende och stärkta barnrättsperspektivet för barn som följer med en vårdnadshavare till ett skyddat boende.

Det föreslås bland annat att skyddat boende ska regleras i socialtjänstlagen (2001:453) som en boendeinsats till den som behöver skydd och stöd till följd av hot, våld eller andra övergrepp. Barn som följer med en vårdnadshavare till ett skyddat boende ska bedömas och beviljas insatsen individuellt och socialnämnden ska ansvara för att tillgodose barnets behov av stöd- och hjälpinsatser. När det finns samtycke från båda vårdnadshavarna ska placeringen av barnet göras med stöd av socialtjänstlagen. Saknas samtycke från den vårdnadshavare som barnet inte placeras tillsammans med, ska socialnämnden, efter ansökan hos förvaltningsrätten, kunna placera barnet i ett skyddat boende med stöd av en ny lag. En sådan placering ska även kunna göras omedelbart av socialnämnden och underställas förvaltningsrätten. I utkastet lämnas även förslag som rör bestämmanderätten över barnet under den tid barnet är placerat.

I utkastet lämnas vidare förslag om att det ska krävas tillstånd från Inspektionen av vård och omsorg för att få driva verksamhet i form av skyddat boende. Kommuner och regioner som driver sådan verksamhet ska anmäla detta till myndigheten.

Lagändringen föreslås träda i kraft den 1 juli 2023.

I utkastet föreslås också bestämmelser för att tydliggöra elevers rätt till att gå i skola när de vistas i skyddat boende. Dessa lagändringar föreslås träda i kraft den 3 juli 2023.

Konsekvenser av utkastet till lagrådsremissen

Socialnämnden har valt att svara på valda delar i utkastet till lagrådsremissen.

Socialnämnden är i grunden positiva till förslaget, inte minst för att barnrättsperspektivet stärks. Sammantaget innebär dock utkastets förslag att reformen kommer ha stor påverkan bland annat vad gäller betydande ekonomiska konsekvenser för kommunen, förändrade interna arbetssätt och förändrade förutsättningar för kvinnojourer och andra aktörer.

Enligt socialnämndens uppfattning är de ökade kostnaderna för kommunerna lågt räknade och stämmer inte överens utifrån SKR:s beräkning av förväntade kostnader. Beräkningarna skiljer sig med 3 706 miljoner kronor. Med beviljade placeringar på skyddat boende för barn bedöms kostnaderna för placeringar i skyddat boende öka avsevärt. Även placeringskostnaderna för vuxna förväntas öka utifrån ökade krav bland annat gällande bemanning och kompetens på de skyddade boendena. Förslagen bedöms även medföra kraftigt ökade kostnader kopplat till handläggning, implementering och kompetenshöjande insatser inom myndighetsavdelningen.

Förslaget att skyddat boende ska regleras i socialtjänstlagen, definieras juridiskt och vara tillståndspliktigt välkomnas av socialnämnden. Idag är variationen stor på olika skyddade boenden avseende lämpligheten för att ta emot barn så förslaget skulle innebära ett mer jämlikt och kvalitetssäkrat utbud. Dock innebär förslaget med stor sannolikhet även att många av de kvinnojourer som idag verkar skulle förhindras att driva vidare sina verksamheter. De flesta kvinnojourer bedrivs ideellt och skulle inte ha de ekonomiska förutsättningarna att leva upp till de förmodade tillståndskrav som IVO skulle ställa, vilket skulle vara ogynnsamt då de utgör en stor del av dagens utbud av skyddade boenden. Även om socialnämnden ställer sig positiva till förslaget med tillstånd för dessa verksamheter så anser socialnämnden inte att det kan införas på bekostnad av ideella kvinnojourer. Fram tills att det finns ett förslag som värnar de ideella kvinnojourernas verksamhet så anser socialnämnden inte att ett generellt tillståndskrav kan införas.

Socialnämnden ställer sig vidare positiva till förslaget att barns behov av skydd och stöd ska bedömas individuellt och att socialförvaltningen ska ansvara för att tillgodose barnets behov och hjälpinsatser. Det stärker barnrättsperspektivet då förslaget innebär att barnet får en egen handläggare, ett eget ärende och egen uppföljning utifrån deras egna behov. Därtill ställer sig socialnämnden även positiv till att barnets tillgång till hälso- och sjukvård lyfts och säkerställs, då vi vet att hälsofrågor för placerade och våldsutsatta barn är sämre än hos andra barn i samma åldersgrupp.

Socialnämnden anser inte att det är en bra idé att utöka socialtjänstlagen med ytterligare detaljregleringar och kompletterande lagstiftning. I stället bör dessa frågor hanteras inom ramen för den kompletta översynen av socialtjänstlagen som pågår på departementet.

Lagändringarna föreslås träda i kraft i juli 2023 vilket innebär en kort tid för omställning av arbetssätt inom socialförvaltningen, de skyddade boendena som finns runt om i landet, hur

ideella kvinnojourer ska hanteras, ekonomiska justeringar samt att implementera de nya lagförslagen. Socialnämnden anser därför att förslagen i lagrådsremissen inte kan genomföras till dess att dessa brister hanterats.

Beslutet expedieras till

Socialdepartementet

Lena Burman Johansson
Socialchef

Anna-Riikka Törrönen
Verksamhetsområdeschef

Zaza Moe
Utvecklingsledare